

ת"פ 32735/03/11 - מדינת ישראל נגד יעקב בן אהרון קזו

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 32735-03-11 מדינת ישראל נ' קזו כהן

כב' הש' ש. דותן

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל

- נ ג ד -

יעקב בן אהרון קזו

הנאשם

נוכחים:

ב"כ התביעה גב' סיון אדוניה - מתמחה
הנאשם ובאת כוחו עו"ד מוריה ששון סנ"צ

החלטה

ענינה של החלטה זו בשאלה האם לבטל את הרשעת הנאשם בעבירה שהודה בה על פי עובדות שפורטו בכתב האישום המתוקן (להלן: כתב האישום) שגובש בין הצדדים במסגרת הסדר טיעון ביניהם. במסגרת ההסדר הוסכם שהנאשם יודה בעובדות כתב האישום, יורשע, התביעה תעתור לעונש מאסר על תנאי וקנס והנאשם יהיה חופשי בטיעונו, לרבות האפשרות לבקש ביטול הרשעתו.

שוטר בשם גדי אקריש (להלן: אקריש), עבד בזמן הרלוונטי לעניני כתב האישום במחלקת פניות נהגים באגף התנועה של משטרת ישראל. במהלך עבודתו בתפקיד זה טווה שיטה במסגרתה קיבל טובות הנאה תמורת שרות שנתן לאזרחים במסגרת תפקידו.

פרשת התנהלותו המושחתת של אקריש נחשפה וכתוצאה מחקירתה הובאו לדין אקריש ועוד 15 נאשמים, ביניהם הנאשם שלפני. כל אחד מהנאשמים בפרשה נידון על מעשים שנעשו ושהיה בהם משום הפרת החוק.

נגד הנאשם שלפני הוגש תחילה כתב אישום שייחס לו שני אישומים. האחד בעבירה של מתן שוחד והשני בעבירה של תיווך לשוחד. כתב האישום המתוקן, על פיו מתנהל הליך זה, מייחס לנאשם עבירה אחת בלבד של קבלת דבר במרמה, כאשר לאחר התאור העובדתי המתואר בכתב האישום, מסוכמת המסקנה של התביעה מאותן עובדות בסע' 8 לכתב האישום במילים: "**במעשים המתוארים לעיל קיבל אקריש מעזרא, באמצעות הנאשם, דבר מה**". (ההדגשה אינה במקור - ש.ד.).

כך מנוסח כתב האישום:

"א. העובדות

1. במהלך חודש דצמבר 2007, פנה פני עזרא (להלן: "עזרא") יחד עם הנאשם, חברו לישיבה, אל אקריש במסגרת עבודתו במדור פניות נהגים, וביקש ממנו טופס אישור משטרת בדבר מעורבותו (של עזרא) בתאונת דרכים (להלן: "האישור"). מאחר שלא היו ברשותו של עזרא כל הטפסים הנדרשים, לצורך קבלת האישור, נאלץ הנאשם ועזרא לשוב לביתם מבלי לקבל את האישור האמור.
2. כעבור מס' ימים, נפגשו הנאשם, אקריש ועזרא במשרדו של אקריש, וזה האחרון מסר להם כי קבלת האישור מתעכבת וכי יעדכן אותם בהמשך.
3. כעבור מס' ימים, התקשר אקריש לנאשם והודיע לו כי על מנת לזרז את הטיפול בהשגת האישור, על עזרא לשלם סכום של כ- 1000 ₪.
4. בסמוך לכך, התקשר הנאשם לעזרא ועדכן אותו בדבר תוכן השיחה האמורה וביקש ממנו סכום של כ- 1000 ₪. עזרא סרב לשלם את הסכום האמור, ותחת זאת נאות לשלם סכום של 400 ₪ בלבד.
5. כעבור מס' ימים, התקשר הנאשם לעזרא ומסר לו, כי אקריש מבקש את הכסף בדחיפות.
6. בעקבות השיחה האמורה, נפגש עזרא עם אקריש במשרדו, שם העביר לו סכום של 100\$ עבור קבלת האישור האמור.
7. כעבור יומיים, העביר אקריש לעזרא באמצעות הנאשם את האישור האמור."

הנאשם הודה בעובדות כתב האישום והורשע על פי הודאתו. בהתאם לתנאי הסדר הטיעון הופנה הנאשם לשרות המבחן ונתקבל תסקיר בו ממליץ שרות המבחן להימנע מהרשעתו של הנאשם, להטיל עליו של"צ בהיקף של 220 שעות ולהעמידו במבחן לצורך שילובו בהליך טיפולי.

המאשימה בטיעוניה לעונש הדגישה את הפסול הגדול במעשים הנידונים, שיש בהם משום שיתוף פעולה עם עובד ציבור מושחת, אשר מאפשר את השחיתות במקום להתקומם נגדה. לדעת המאשימה, המלצת שרות המבחן איננה עולה בקנה אחד עם חומרת העבירה או עם הכללים שגובשו בהלכת "כתב" לפיהם ניתן להימנע מהרשעת הנאשם.

באת כח הנאשם ציינה כי פסקי הדין שניתנו בענינם של מעורבים אחרים בקשר עם השוטר אקריש, מוליכים דווקא למסקנה שבמקרה הנדון יש מקום להימנע מהרשעת הנאשם. זאת, משום שלגבי נאשמים אחרים אשר ביצעו מעשים חמורים מאלה של הנאשם, הסכימה המאשימה להימנע מהרשעתם. אפילו אותו עזרא, המצוין בעובדות כתב האישום, לא הורשע בגין מעשיו שהם חמורים יותר ממעשיו של הנאשם, הן מן הטעם שהוא זה ששילם בפועל כסף לאקריש והן מן הטעם שהוא זה שנזקק לאישור שהתבקש מאקריש וניתן על ידו.

השאלה שהוצגה בפתח החלטה זו עולה בהליכים רבים. השאלה אם נאשם יורשע או לא יורשע חשיבותה בתוצאה של ההרשעה. הרשעה מטילה כתם על עושה העבירה כפי שנקבע :

"הרשעתו של אדם מהווה פגיעה בכבודו, שהרי היא מטילה עליו אות קלון... ומשכך

עמוד 2

בעבירות חמורות, כמו שוחד, חייב בית המשפט "להטביע חותם של פליליות" על ידי הרשעת הנאשם, שאם לא כן, עלול הוא להעביר מסר הפוך מן המתחייב, כאילו מדובר בעבירה שהיא "נסלחת"... [ת"פ (מחוזית-א) 40332/05 מדינת ישראל נ' אסנת לאופר-אלון, פס' 13 לפסה"ד מיום 19/10.06 (פורסם בנבו)].

לא אחת אני מרשה לעצמי להעלות הרהור בדבר התוצאה של עצם ההרשעה לעומת התוצאה שלעניות דעתי, היתה צריכה להיות לעובדה שאדם עבר עבירה. ידוע גם שקביעת בית המשפט שנאשם ביצע עבירה בנסיבות שיש עמהן קלון, היא קביעה מאד משמעותית ויש לה תוצאות על פי החוק.

אולם, נראה שהדיון בשאלת ההרשעה הפך להיות מעין דיון טכני, כאילו אם אין אדם מורשע נופלות כל ההגבלות שחלות על מי שנפל פגם בהתנהגותו ע"י ביצוע עבירה פלילית. ראשית אומר שלפי חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, תשמ"ו - 1986 (להלן: החוק), חל איסור על אדם פרטי או גוף פרטי המבקש להעסיק אדם לדרוש מן המועמד העתק מן המרשם הפלילי. הפרת האיסור מהווה עבירה פלילית כשלעצמה. יש מקום לבחון האם מוצדק להטיל איסור כזה על אדם פרטי בבואו להעסיק אדם, כאשר מעמידים אותו בסיכון של קליטת עובד לא אמין, או עובד שבעברו מעשים פליליים, שיש בהם השלכה על העסקתו ע"י אותו מעביד. כך, לדוגמא, מקרה בו הורשע אדם בגניבה ממעביד וכעת הוא מועמד להיות מועסק בביתו של מעביד אחר. מה ההצדקה המוסרית להעמדתו של אותו מעביד בסיכון שייפגע מעובד שאמינותו מוטלת בספק. מדוע אין אותו מעביד פוטנציאלי רשאי לקבל את המרשם הפלילי של אותו עובד פוטנציאלי ולשקול את שיקוליו בהתאם?

ככל שהיתה כוונה של החוק ליצור הרתעה מפני ביצוע עבירות פליליות, בין היתר ע"י אזהרה שהרשעה בגין מעשים פליליים תעמוד בדרכו של אדם בתעסוקה - אינני רואה מדוע צריך לצמצם את ההרתעה מקום שמדובר במעסיק פרטי.

יוזכר גם שמבחינת דיני הנזיקין לא אחת מוטלת חובה על מעסיק שהעסיק עובד אשר בהתנהגותו גרם נזק לצד ג'. גם מבחינה זו ראוי המעסיק הפרטי להגנה ולא להחמרה בהתיחסות אליו.

אדרבה, היה מתבקש, לעניות דעתי, שדווקא השירות הציבורי יהיה זה שישקם את העברייני בתעסוקה, שכן אפשרויות הפיקוח שלו גדולות יותר והסיכונים שלו קטנים יותר.

לא רק זאת, יש מקום לדון מחדש בקיומה של העבירה הנדונה בחוק נוכח האפשרויות הקיימות היום להיוודע אם אדם היה מעורב בהליך פלילי כנאשם באמצעות המדיה האלקטרונית - כל אימת שמדובר בהליך שנידון בדלתיים פתוחות. דהיינו, הקשת שמו של אדם מביאה לפרוט הליכים משפטיים בהם היה מעורב וממילא מעסיק פוטנציאלי אינו נדרש להסתכן בביצוע עבירה פלילית ע"י בקשת העתק המרשם הפלילי מן העובד המועמד לעבודה אצלו.

בדיקה כזאת מעלה גם נתונים לגבי מעשיו של אדם וגם את תוצאת ההליכים בהם היה מעורב, בין שהורשע ובין שלא הורשע. ממילא השאלה אם הורשע אדם תהיה פחות חשובה מן השאלה מה המעשה שבגיניו הועמד לדין. אני מתירה לעצמי להניח שאדם מן השורה יתרשם פחות מן העובדה שבית המשפט לא הרשיע את הנאשם ויותר מן השאלה במה

אין בכל האמור כדי לפטור את ביה"מ מדיון במקרה דנן - בשאלת הרשעתו של הנאשם.

במסגרת הסדר הטיעון בין הצדדים עשתה המאשימה שימוש בסמכות הנתונה לה וקבעה כי בעובדות בהן הודה הנאשם יש משום קבלת דבר במרמה ע"י אקריש. גם אם המאשימה לא ציינה זאת במפורש המשמעות של הדברים היא שהנאשם היה שותפו של אקריש בביצוע עבירה של קבלת דבר במרמה. אקריש קיבל דבר במרמה לפי כתב האישום ולא הנאשם. הדבר במרמה התקבל מעזרא ולא מהנאשם. חלקו של הנאשם בפועל היה תיווך בין אקריש לבין עזרא. אין לומר שהדבר איננו פגום, אין לומר שהדבר איננו פסול מבחינה מוסרית. הנאשם העמיד את עצמו לרשות אקריש בפעילותו המושחתת של זה האחרון ושילב את עזרא באותה פעילות. מהעובדות ניתן ללמוד שנפשו של עזרא לא נקעה מהמעשה, הוא דווקא שיכלל אותו לכלל מתן בפועל של שוחד לאקריש.

למרבה הפלא, דווקא עזרא נידון בהסכמת המאשימה לשל"צ בהיקף של 120 שעות ללא הרשעה. בטיעוניה לפני לא טענה המאשימה לנימוקים שבעטיים היא סבורה שמעשיו של עזרא חמורים פחות ממעשיו של הנאשם. באותה דרך היא לא הסבירה מדוע נאשמים אחרים שהיו מעורבים בקשר המושחת עם אקריש נידונו ללא הרשעתם.

בכך יצרה המאשימה עמדה שכובלת את בית המשפט במידה מרובה גם בהליך זה. העקרון של אחידות העונשים הוא עקרון חשוב ובאין נימוקים לחרוג ממנו יש לפעול על פיו כפי שפרט כב' השופט ג'ובראן בפרשת אלדין:

"עקרון אחידות הענישה הוא כלל חשוב הבא למנוע קיום הפלייה בין שווים או דומים, למען עשיית צדק עם נאשמים, ולצורך שמירת אימון הציבור בהליך הפלילי" (ע"פ 9792/06 חמוד נ' מדינת ישראל, בפיסקה 15 [(פורסם בנבו)], 1.4.2007). משמעות הכלל היא שמקום בו מורשעים מספר נאשמים באותה פרשה, ומעשיהם דומים, אחריותם המשותפת תבוא בעיקרון לידי ביטוי בעונש דומה שיוטל עליהם... (ע"פ 9545/09 אלדין נ' מדינת ישראל, פסקה 11 לפסה"ד מיום 24.3.10, נבו).

אין באמור לגבי התוצאה המתבקשת במקרה זה כדי לומר שמעשיו של הנאשם אינם לוקים בפגם מוסרי. אין גם לומר שהתוצאה האמורה תהיה בהכרח תוצאה מתאימה למקרים דומים. יש בקביעה זו כדי להזמין את המאשימה לקבוע מדיניות שיש בה הגיון פנימי ויש בה עקביות וכן כדי להזמין את המאשימה להביא לפני בית המשפט את טיעוניה "דבר דבור על אופניו" כדי שבית המשפט יחשף לשלל השיקולים שלה בבואו להכריע בכל ענין שלפניו.

עוד אציין, כי העובדה שהנאשם טען, שבדעתו להגיש מועמדות להיות רב חוקר במשרד הדתות, לא היתה מוליכה בהכרח לתוצאה אליה הגעתי, הן מן הטעם שלא הובאה ראיה על כך והן מן הטעם שדווקא בתפקיד המדובר נדרש

שאדם יהיה ללא רבב. הנאשם נכשל בנסיון שהזדמן לידי ובמקום למנוע מכשלה הן מעזרא והן מאקריש, שיתף פעולה במעשה שמהווה עבירה. לפי תסקיר שרות המבחן הנאשם מבין כעת את הפסול בהתנהגות שלו. לשרות המבחן יש גם הסבר מדוע הנאשם נכשל כפי שנכשל, ואולם מדובר באדם בוגר שהיה עליו לחשוב על טיב מעשיו ומהותם והיו לו תחנות זמן מספיקות, במהלך השתלשלות הדברים, לעצור עצמו, להרהר ולהימנע מהמשך המעשים. למרבה הצער לא עשה כך. יחד עם זאת, רף החומרה של מעשיו נמוך יחסית, במיוחד בהשוואה לאחרים שנידונו בפרשה זו, ועל כן התוצאה של הימנעות מהרשעתו איננה בלתי מתקבלת על הדעת.

לא זו אף זו, בתסקיר שרות המבחן מצוינים שיקולים וגם דרכי טיפול בנאשם באופן שנותן תקווה שהלקחים הופקו והמוקשים שבעטיים נכשל הנאשם ניתנים להסרה מדרכו ע"י שילובו בהליך טיפולי קבוצתי.

סוף דבר, התוצאה שמתקבלת מהימנעות מהרשעתו של הנאשם לצד קבלת כל רכיבי ההמלצה של שרות המבחן היא תוצאה ראויה למקרה זה ועל כן אני מחליטה כדלקמן:

א. מבטלת את הרשעת הנאשם.

ב. 1. הנאשם יבצע של"צ בהתאם להמלצת שרות המבחן בהיקף של 220 שעות.

2. הנאשם יעמוד בפיקוח שרות המבחן במשך שנה מהיום וישולב בהליך טיפולי מתאים.

המזכירות תשלח העתק מהחלטה זו לשרות המבחן.

זכות ערעור לפני בית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתנה היום, ח' אדר ב תשע"ד, 10 מרץ 2014, במעמד הצדדים.